

14. Chaikovskiy, Ya.I. (2018). Hroshovyi obih v Ukraini: suchasnyi stan, problemy ta napriamy udoskonalennia orhanizatsii [Money circulation in Ukraine: current status, problems and directions for improvement of organization]. *Svit finansiv – The world of finance*, 2(55). Retrieved from <http://sf.tneu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1060> [in Ukrainian].

Olha Kotsiurba, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)
Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Banking Sector as an Element of the System to Counteract the Legalization and Laundering of the Proceeds from Crime

The article notes that the legal basis of the anti-money laundering and laundering system is the law enforcement block and the financial monitoring unit, which includes banking institutions, and defined the role and place of the banking sector in it. Banking institutions are the leaders in the number of reports of dubious financial transactions to the State Financial Monitoring Service, which determines their central role in the counteraction to the legalization and laundering of proceeds from crime.

Criminal proceeds in cash form are a result of unlawful activities, while criminal proceeds in non-cash form are obtained because of legitimate activities, in which fraud, theft of budget funds or abuse of official duties were committed. Taking into account the forms of obtaining illegal proceeds, criminals choose different methods and ways of incomes legalization. Thus, cash proceeds are placed in the banking system by intermediaries through the structuring of cash transactions, falsification of documents, the creation of collective accounts, money swaps and other, and cashless by conversion centers through the conclusion of fictitious contracts, the use of schemes with "garbage" securities, services «pseudo-insurance» are transformed into cash. Further, as a rule, in order to break the connection between criminals and the crime, the money is withdrawn abroad and returned to the economy in the legal form.

According to the analysis, it was determined that the greatest risks for banking institutions in servicing legal entities are transactions in money transfer, non-equity securities transactions and cash servicing; in the service of individuals - transactions for the transfer of funds, including foreign currency, transactions with bank cards and accounts. Recommendations on the creation of a mechanism for internal control to counteract the legalization of criminal incomes through taking into account recognized intrabank tools "know about the client everything" and "know your employees", will reduce the risks of using the banking sector to legalize the proceeds from crime.

system of counteraction and legalization of criminal incomes, bank, proceeds from crime, laundering, model, money

Одержано (Received) 09.12.2018

Прорецензовано (Reviewed) 18.12.2018

Прийнято до друку (Approved) 20.12.2018

УДК 336.2:303

JEL Classification: H21, H25

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1\(34\).180-188](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1(34).180-188)

А.М. Лисенко, доц., канд. екон. наук

А.В. Бакай

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Податкове навантаження суб'єктів господарювання та його вплив на формування важливих показників розвитку економіки України

В статті на основі застосування скоригованої методики оцінки рівня податкового навантаження суб'єктів господарювання досліджено вплив податкового навантаження на формування важливих показників розвитку економіки України. Проаналізовано динаміку змін співвідношень загальної суми податкових платежів до обсягу ВВП та кількості суб'єктів господарювання, визначено навантаження ПДФО на витрати на оплату праці, податку на прибуток на фінансовий результат до оподаткування по підприємствах, які отримали прибуток, ПДВ з вітчизняних товарів на додану вартість. Доведено, що податкове навантаження є важливим індикатором ефективності податкових реформ, а його рівень суттєво впливає на динаміку змін основних узагальнених показників розвитку національної економіки.

рівень податкового навантаження, податкові надходження, валовий внутрішній продукт, узагальнені показники розвитку економіки

© А.М. Лисенко, А.В. Бакай, 2018

А.Н. Лысенко, доц., канд. экон. наук

А.В. Бакай

Центральноукраїнський національний технічний університет, г. Кропивницький, Україна

Налоговая нагрузка субъектов хозяйствования и ее влияние на формирование важных показателей развития экономики Украины

В статье на основе применения скорректированной методики оценки уровня налоговой нагрузки субъектов хозяйствования исследовано влияние налоговой нагрузки на формирование важных показателей развития экономики Украины. Проанализирована динамика изменений соотношения общей суммы налоговых платежей к объему ВВП и количеству субъектов хозяйствования, определена нагрузка НДС на расходы на оплату труда, налога на прибыль на финансовый результат до налогообложения по предприятиям, которые получили прибыль, НДС с отечественных товаров на добавленную стоимость. Доказано, что налоговая нагрузка является важным индикатором эффективности налоговых реформ, а ее уровень существенно влияет на динамику изменений основных обобщенных показателей развития национальной экономики.

уровень налоговой нагрузки, налоговые поступления, валовой внутренний продукт, обобщенные показатели развития экономики

Постановка проблеми. Податкове навантаження є важливим індикатором розвитку економічних процесів на рівні окремих суб'єктів господарювання, регіонів та держави загалом. Збільшення обсягу податкових надходжень сприяє нарощуванню доходів бюджету, ефективний розподіл яких забезпечує позитивну динаміку показників соціально-економічного розвитку. Водночас, протягом 2014-2017 рр. податкові надходження до бюджету України збільшилися в 2,24 рази, а валовий внутрішній продукт у гривневому еквіваленті в поточних цінах за відповідні звітні роки – в 1,88 рази [3; 4]. Необхідність забезпечення економічно обґрунтованого регулювання співвідношень між динамікою податкових надходжень, видатками бюджетів всіх рівнів та важливими соціально-економічними індикаторами призводить до потреби перегляду умов оподаткування. При цьому слід враховувати, що ефективність діяльності суб'єктів господарювання значною мірою залежить від рівня податкового навантаження, регулюючи який держава може стимулювати виробництво окремих видів продукції, або ж стримувати розвиток певних видів діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні та прикладні аспекти виміру податкового навантаження на мікро-, мезо- та макрорівні висвітлені у працях Вариченко Л.Л., Грідчіної М.В., Давидова Г.М., Меліхової Т.О., Ткачук Н.В., Тропіни В.Б., Червінської О.С., Шалімової Н.С. та інших науковців. Зокрема, Вариченко Л.Л., Грідчіна М.В., Тропіна В.Б. пропонують здійснювати оцінку впливу прямих податкових і обов'язкових платежів на формування фінансових результатів підприємства шляхом аналізу загальних тенденцій щодо сплати податків і платежів з використанням системи показників та аналітичних таблиць [6, с. 123-129]. Давидов Г.М., Шалімова Н.С. рекомендують при розробці податкових нормативів застосовувати ресурсно-нормативний підхід [5, с. 150-160]. Меліхова Т.О. пропонує розраховувати ланцюгові темпи приросту загального рівня фіскального навантаження на економіку України, визначеного співвідношенням суми податкових надходжень до зведеного бюджету України та єдиного соціального внеску до обсягу ВВП у фактичних цінах звітного року [1, с. 36]. Ткачук Н.В. систематизувала характеристики та форми впливу податків на фінансово-господарську діяльність підприємства, а також відносні показники податкового навантаження [7, с. 122-124]. Червінська О.С. запропонувала заходи забезпечення рівноваги між тягарем і вигодами оподаткування [8, с. 312]. Не дивлячись на те, що науковці активно займаються дослідженням теоретико-методологічних та прикладних аспектів у межах окресленої проблематики, окремі питання є дискусійними, недостатньо уваги приділяється визначенню й оцінці факторних впливів рівня податкового навантаження на динаміку змін важливих економічних показників.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є оцінка впливу податкового навантаження суб'єктів господарювання на формування важливих показників розвитку економіки України з використанням базових методик та обґрунтування напрямів їх коригування.

Виклад основного матеріалу. Сучасні підходи в оподаткуванні суб'єктів господарювання України далекі від досконалості, оскільки спрямовані на забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів, передусім, за рахунок посилення податкового тягара. При цьому не забезпечуються обґрунтовані співвідношення між динамікою податкових надходжень, видатками бюджету та важливими соціально-економічними індикаторами, що здійснює негативний вплив на стан та розвиток економіки держави.

У процесі регулювання таких співвідношень доцільно враховувати напрацьовані теоретико-методологічні підходи та практичний досвід країн з розвинутою ринковою економікою, які у певний період часу змогли подолати подібну проблему. Так, у США за часів президентства Рональда Рейгана вдалося суттєво послабити податковий прес та економічними стимулами збільшити обсяги промислового виробництва на основі застосування розробки відомого американського економіста Артура Лаффера – кривої залежності бюджетних доходів від середнього рівня податкових ставок у країні. Крива показує наявність оптимального рівня оподаткування, за якого державні доходи досягають свого максимуму. Надто високі ставки податку стримують економічну активність. При цьому податкові надходження знижуються, податкова база (національний випуск і дохід) скорочуються [2, с. 477-478].

При визначенні рівня податкового навантаження враховують загальну суму податків, зборів та обов'язкових внесків, адже їх сплата призводить до зменшення доходу та позначається на кінцевих результатах діяльності суб'єктів господарювання. Проте, доцільно розмежовувати податкові платежі, які беруться до уваги при визначенні податкового навантаження на фізичну та на юридичну особу, адже сплачуючи до бюджету утримання із працівників, тягар оподаткування несуть фізичні особи, а підприємство при цьому виступає у ролі посередника між працівниками та державою.

Джерелом податкових платежів суб'єкта господарювання є прибуток, а тому загальний рівень податкового навантаження на підприємство слід розраховувати як співвідношення суми податкових платежів, тягар за якими припадає безпосередньо на підприємство, до величини прибутку до оподаткування. Проте не всі суб'єкти господарювання юридичні особи є платниками податку на прибуток, натомість вони сплачують єдиний податок. Для таких суб'єктів господарювання важливими показниками оцінки результатів діяльності, окрім прибутку, є виручка від реалізації та собівартість продукції (робіт, послуг), вартість власного капіталу та майна, а для сільськогосподарських підприємств – площа сільськогосподарських угідь та, зокрема, ріллі.

Податковому навантаженню притаманні кількісні та якісні характеристики. Кількісні характеристики проявляються у можливості визначення рівня розподілу та перерозподілу ВВП шляхом застосування податкових важелів. Якісні характеристики визначають рівень ефективності втручання держави у соціально-економічні процеси через податкову систему.

Для характеристики рівня податкового навантаження на економіку країни та оцінки динаміки змін важливих економічних показників застосовуємо вихідну інформацію, узагальнену в табл. 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані для розрахунку рівня податкового навантаження на важливі показники розвитку економіки України, 2014-2017 рр.

№ з/п	Показник	Рік			
		2014	2015	2016	2017
1	Податкові надходження на 31.12, млн. грн. у тому числі:	280178,3	409417,5	503879,4	627153,7
1.1	Податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості	52587,7	79838,3	114154,6	141945,3
1.1.1	Податок на доходи фізичних осіб	12645,8	45062,0	59810,5	75033,4
1.1.2	Податок на прибуток підприємств	39941,9	34776,3	54344,1	66911,9
1.2	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	19036,1	39803,8	44092,2	48661,1
1.3	Внутрішні податки на товари та послуги	183965,1	241562,9	325628,5	422274,1
1.3.1	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	28085,5	38783,8	55116,3	66303,7
1.3.2	Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	16855,4	24326,8	35006,2	41989,7
1.3.3	Податок на додану вартість з вітчизняних товарів (з урахуванням бюджетного відшкодування)	31737,0	39688,0	54052,7	63450,4
1.3.4	Податок на додану вартість з імпортованих товарів	107287,2	138764,3	181453,3	250530,3
1.4	Інші податки та збори	24589,4	48212,5	20004,1	14273,2
2	Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах, млн. грн.	1586915	1988544	2385367	2982920
3	Кількість суб'єктів господарювання, одиниць	1932325	1974439	1865631	1805144
4	Витрати суб'єктів господарювання на персонал – усього, млн. грн.	401460,6	432096,6	477294,0	620357,3
4.1	Витрати на оплату праці	296437,0	325512,8	394312,1	512426,9
4.2	Відрахування на соціальні заходи	105023,6	106583,8	82981,9	107930,4
5	Фінансовий результат до оподаткування – усього, млн. грн.	-564376,8	-348471,7	69887,8	236952,1
5.1	Фінансовий результат до оподаткування по підприємствах, які отримали прибуток	233624,7	387652,3	443012,1	593168,2
5.2	Фінансовий результат до оподаткування по підприємствах, які отримали збиток	-798001,5	-736124,0	-373124,3	-356216,1

Джерело: узагальнено авторами на підставі [3; 4]

Податкові надходження упродовж 2014-2017 рр. збільшилися з 280178,3 до 627153,7 млн. грн. На зростання загального обсягу податкових надходжень до бюджету України значний вплив здійснило збільшення надходжень за внутрішніми податками на товари та послуги, а також за податками на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості (рис. 1).

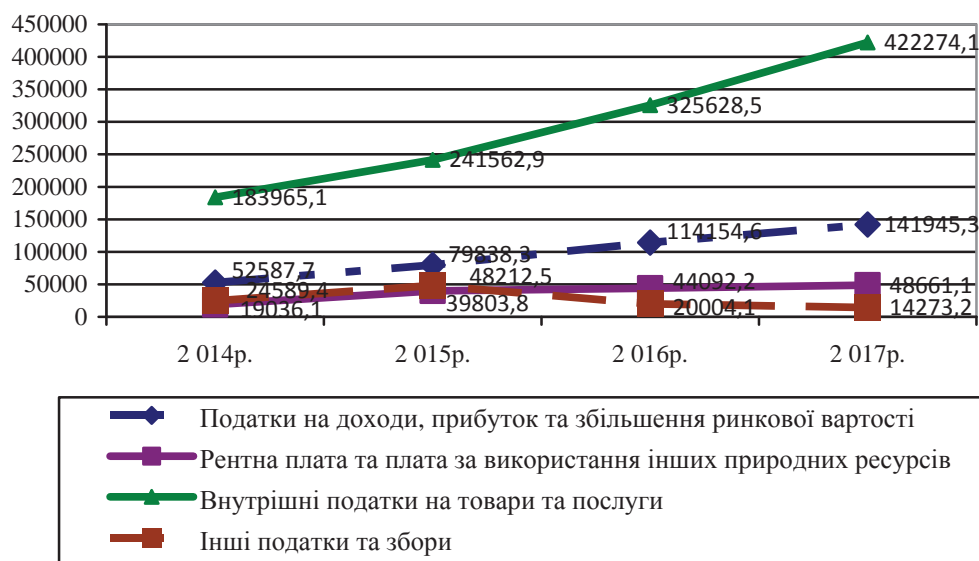

Рисунок 1 – Динаміка обсягу податкових надходжень від суб'єктів господарювання України на 31.12.2014-31.12.2017 рр. за групами надходжень, млн. грн.

Джерело: побудовано авторами за даними [3; 4]

У загальному обсязі податкових надходжень найбільш вагомою є частка внутрішніх податків на товари та послуги, яка у 2014 р. становила 65,66%, у 2017 р. – 67,33% (рис.2).

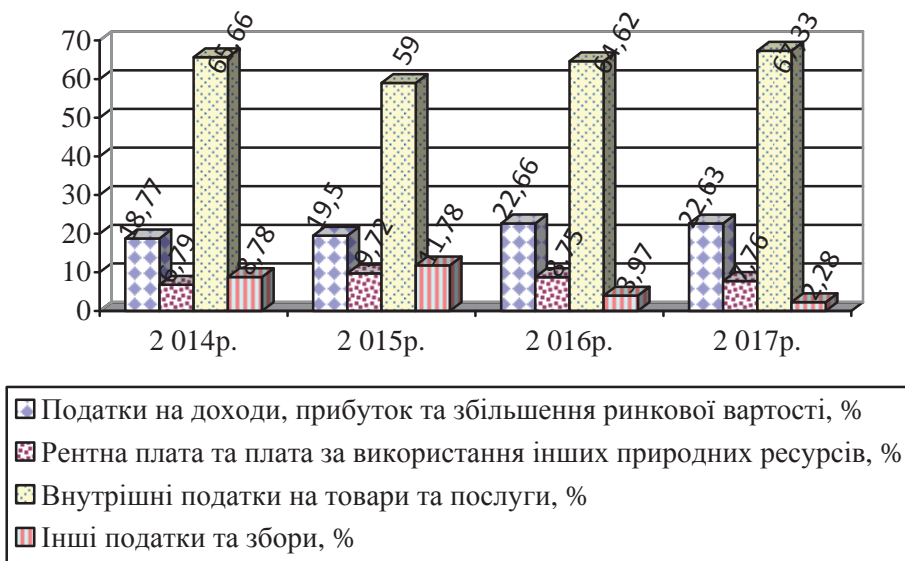

Рисунок 2 – Динаміка структурного розподілу податкових платежів суб’єктів господарювання України на 31.12.2014-31.12.2017 рр., % до загального обсягу податкових надходжень
Джерело: розрахунки авторів за даними [3; 4]

Динаміку надходжень внутрішніх податків на товари та послуги за їх видами відображено на рис. 3.

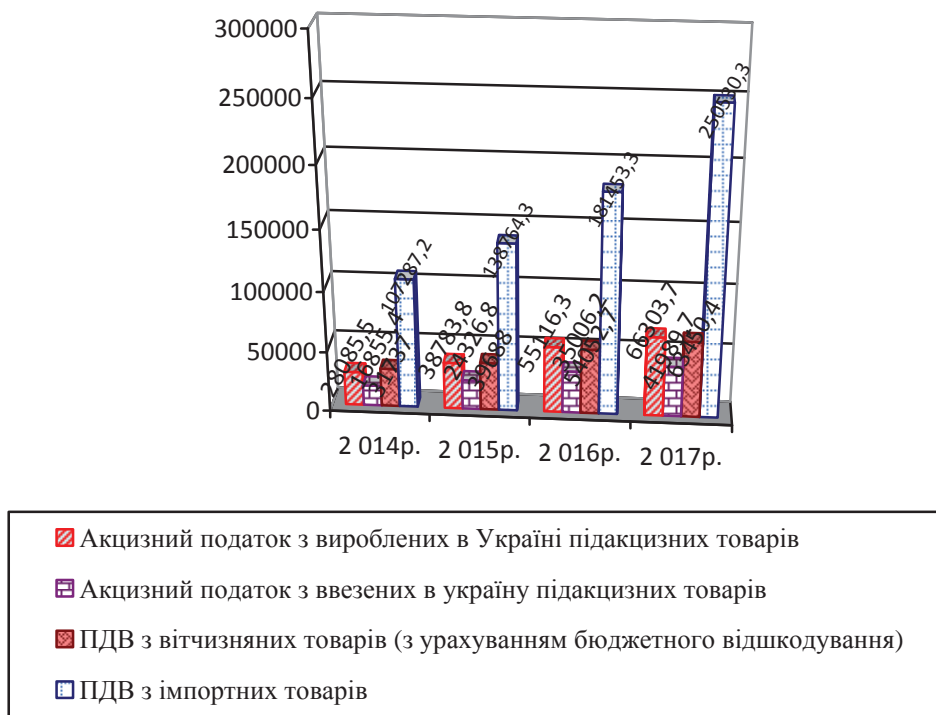

Рисунок 3 – Динаміка надходжень внутрішніх податків на товари та послуги за їх видами станом на 31.12.2014-31.12.2017 рр., млн. грн.
Джерело: побудовано авторами за даними [3; 4]

Таким чином, у процесі розробки напрямів оптимізації рівня податкового навантаження на суб'єкти господарювання першочергову увагу слід надавати саме внутрішнім податкам на товари та послуги, до складу яких входять ПДВ та акцизний податок.

Податкове навантаження на суб'єкти господарювання відображається на важливих результативних показниках їх діяльності, а також на розвитку економіки окремих регіонів та держави в цілому. Динаміку рівня податкового навантаження на важливі показники розвитку економіки України узагальнено на рис. 4.

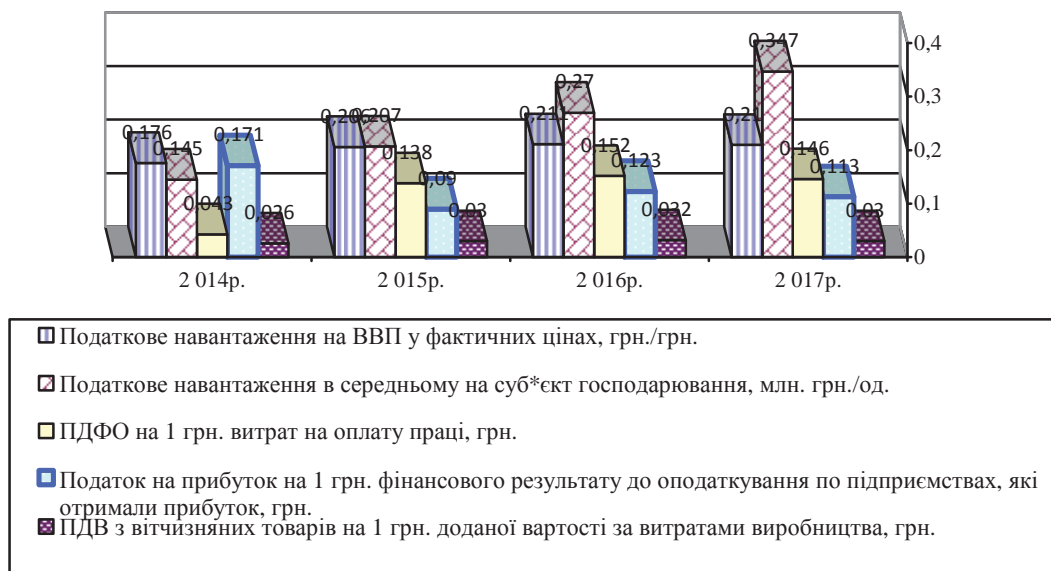

Рисунок 4 – Динаміка рівня податкового навантаження на економіку України у 2014-2017 рр.
Джерело: розрахунки авторів за даними [3; 4]

Одним із найважливіших показників розвитку національної економіки, який характеризує кінцевий результат діяльності резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва, є валовий внутрішній продукт (ВВП). Враховуючи це, досліджуємо динаміку ВВП, обсягу податкових надходжень та рівня податкового навантаження на ВВП із застосуванням базисних темпів зростання, взявши за базис для порівнянь відповідні показники за 2014 р. (рис. 5).

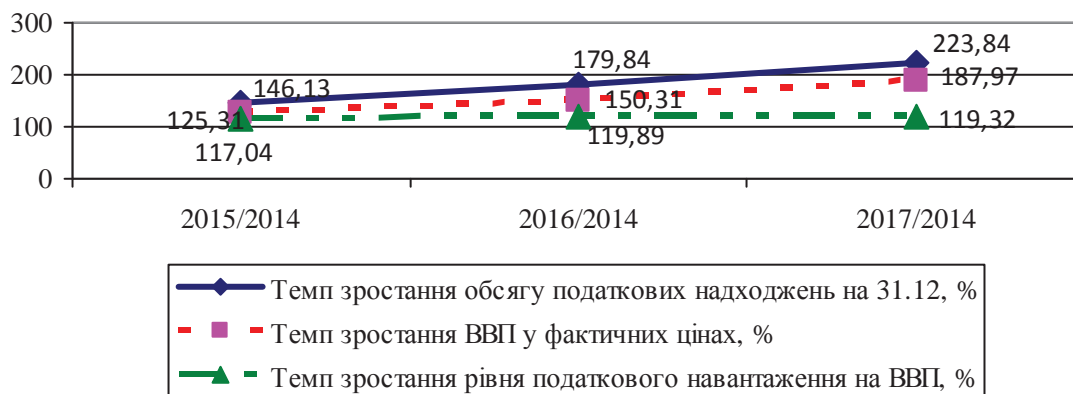

Рисунок 5 – Темпи зростання обсягу податкових надходжень, ВВП та рівня податкового навантаження на ВВП у 2014-2017 рр.
Джерело: розрахунки авторів за даними [3; 4]

Як видно з рис. 5, у 2014-2017 рр. зростання обсягу податкових надходжень відбувалося більш швидкими темпами, ніж зростання ВВП. Найвищий рівень податкового навантаження на ВВП упродовж періоду, що досліджувався, було зафіксовано у 2016 р.

Вивчаємо динаміку змін кількості суб'єктів господарювання, обсягу податкових надходжень та середнього рівня податкового навантаження на суб'єкт господарювання із застосуванням базисних темпів зростання, взявши за базис для порівнянь відповідні показники за 2014 р. (рис. 6).

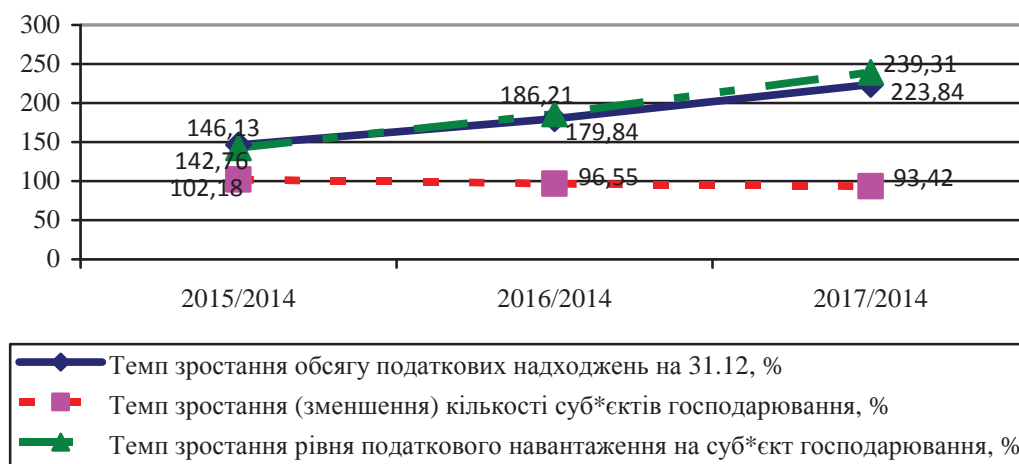

Рисунок 6 – Динаміка змін обсягу податкових надходжень, кількості суб'єктів господарювання та середнього рівня податкового навантаження на суб'єкт господарювання у 2014-2017 рр.

Джерело: розрахунки авторів за даними [3; 4]

Протягом 2014-2017 рр. спостерігалось зменшення кількості суб'єктів господарювання, проте обсяг податкових надходжень з кожним роком збільшувався, що спричинило зростання середнього рівня податкового навантаження на суб'єкт господарювання. Значною мірою на нарощування рівня податкового навантаження на суб'єкт господарювання вплинули інфляційні процеси в економіці, тому важливим завданням уряду є розробка заходів, спрямованих на призупинення інфляції та збільшення не номінального, а реального обсягу ВВП.

Податкове навантаження має істотний вплив на формування доданої вартості та фінансових результатів діяльності підприємства, а відтак і показників рентабельності та фінансове становище суб'єктів господарювання. Кожне підприємство прагне максимізувати доходи при одночасній раціональній мінімізації витрат. Оптимізація податкових витрат є важливим напрямом раціональної мінімізації витрат суб'єктів господарювання, що спонукає останніх до розробки схем податкової оптимізації. Якщо сума податкових платежів перевищує прийнятний для конкретного підприємства рівень, то воно вимушене припинити свою діяльність. Тому роль держави полягає, зокрема, у відстежуванні впливу рівня податкового навантаження на господарську діяльність товаровиробників та його регулюванні прямими або непрямыми методами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Податкове навантаження є важливим індикатором ефективності податкових реформ, а його рівень суттєво впливає на динаміку змін основних узагальнених показників розвитку економіки. Підходом у коригуванні базової методики оцінки рівня податкового навантаження на показники розвитку національної економіки є включення у розрахунок сукупної величини податкових платежів та їх окремих видів, а також взаємопов'язаних з відповідними податковими надходженнями складових: ВВП, кількості суб'єктів господарювання; доданої вартості; фінансового результату до оподаткування по підприємствах, які отримали прибуток; витрат на оплату праці. Оцінюючи податкове навантаження на

суб'єкти господарювання, пропонуємо порівнювати темпи зростання загальної величини та окремих видів податкових платежів, взаємопов'язаних з ними результативних показників фінансово-господарської діяльності та рівня податкового навантаження з метою оцінки факторних впливів. Перспективи подальших досліджень при вивченні окресленої проблематики полягають у розробці та застосуванні в практичній площині економіко-математичних моделей при оцінці рівня податкового навантаження та сукупності чинників, які його формують.

Список літератури

1. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства [Текст] / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. – Миколаїв: Чорноморський університет ім. П. Могили, 2017. – Вип. 20. – С. 33-37.
2. Орлова В.К. Крива Лаффера: теорія і практика [Текст] / В.К. Орлова, І.М. Негрич // Вісник Національного університету «Львівська політехніка», 2001. – № 417 – С. 477-480.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minfin.com.ua>.
5. Планування та адміністрування податкових надходжень як складова соціально-економічного розвитку регіону [Текст] / За редакцією Давидова Г.М., Любченко О.М. Монографія. – Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр «Імекс-ЛТД», 2007. – 374 с.
6. Податкова система: Навч. посіб. [Текст] / М.В. Грідчина, В.Б. Тропіна, Л.Л. Вариченко та ін. – К.: МАУП, 2007. – 160 с.
7. Ткачук Н. Вплив податкового навантаження на діяльність суб'єктів господарювання в умовах реформування фінансової системи України [Текст] / Н. Ткачук // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк: СЛУ, 2015. – № 4. – С.121-128.
8. Червінська О.С. Аналіз податкового навантаження в Україні та шляхи його оптимізації [Текст] / О.С. Червінська, О.В. Коваль // Науковий вісник НЛТУ України. – Львів: НЛТУ, 2014. – Вип. 24.6. – С. 307-313.

References

1. Melikhova, T.O., & Troian O.V. (2017). Analiz vplyvu podatkovoho navantazhennia na riven podatkovoi bezpeky pidpriemstva [Analysis of the impact of tax burden on the level of tax security of the enterprise]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience, Vol 20*, 33-37 [in Ukrainian].
2. Orlova, V.K., & Nehrych, I.M. (2001). Kryva Laffera: teoriia i praktyka [Curve of Laffer: Theory and Practice]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika» – Bulletin of Lviv Polytechnic National University, Vol 417*, 477-480 [in Ukrainian].
3. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. *ukrstat.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
4. Ofitsiinyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. *minfin.com.ua*. Retrieved from <http://minfin.com.ua> [in Ukrainian].
5. Davydov, H.M., & Liubchenko, O.M. (Eds.). (2007). *Planning and administration of tax revenues as a component of socio-economic development of the region*. Kirovograd: ID «Printing and Publishing Center «Imex-LTD».
6. Hridchina, M.V., Tropina, V.B., & Varychenko, L.L., et al. (2007). *Podatkova systema [Tax system]*. Kyiv: MAUP [in Ukrainian].
7. Tkachuk, N. (2015). Vplyv podatkovoho navantazhennia na diialnist sub'iektiv hospodariuvannia v umovakh reformuvannia finansovoi systemy Ukrainy [Influence of tax burden on the activity of business entities in the conditions of reforming the financial system of Ukraine]. *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky – Economic Journal of the East European National University of Lesia Ukrainka, 4*, 121-128 [in Ukrainian].
8. Chervinska, O.S., & Koval, O.V. (2014). Analiz podatkovoho navantazhennia v Ukraini ta shliakhy yoho optymizatsii [Analysis of tax burden in Ukraine and ways to optimize it]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific herald of NLTU of Ukraine, Vol 24.6*, 307-313 [in Ukrainian].

Alla Lysenko, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Alina Bakay

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Tax Burden of Economic Entities and Its Influence on the Formation of Important Indicators of Ukraine's Economic Development

The purpose of this study is to assess the impact of tax burden on business entities on the formation of important indicators of Ukraine's economic development with the use of basic methods and substantiation of their correction.

In the article, based on the application of an adjusted method of estimating the tax burden of economic entities, the effect of tax burden on the formation of important indicators of economic development in Ukraine was investigated. The dynamics of changes in the ratio of the total amount of tax payments to the volume of GDP and the economic entities has been analyzed, the load of the tax to the labor costs, income tax on the financial result before taxation of the profit-making enterprises and value added tax from the domestic goods for value added are determined. It is proved that tax burden is an important indicator of the effectiveness of tax reforms, and its level significantly influences the dynamics of changes in the main generalized indicators of the development of the national economy.

When assessing the tax burden on economic entities, it is proposed to compare the growth rates of the total amount and individual types of tax payments, the related indicators of financial and economic activity and the level of tax burden in order to assess the factor effects. An approach to adjust the basic methodology for assessing the level of tax burden on the indicators of the development of the national economy is the inclusion in the calculation of the aggregate value of tax payments and their individual types, as well as the interconnected with the corresponding tax revenues of the components: the number of economic entities; added value; financial results before tax on profit-making enterprises; labor costs. Further research into the problem of assessing the impact of tax burden on business entities on the formation of important indicators of Ukraine's economic development should be conducted in the direction of in-depth study of causal relationships based on the use of factor models. Prospects for further research in the study of the above-mentioned problems are the development and application in the practical plane of economic and mathematical models in assessing the level of tax burden and a set of factors that form it.

level of tax burden, tax revenues, gross domestic product, generalized indicators of economic development

Одержано (Received) 16.11.2018

Прорецензовано (Reviewed) 17.12.2018

Прийнято до друку (Approved) 20.12.2018

УДК 369.5

JEL Classification: G22, J22, J32, H75

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1\(34\).188-197](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1(34).188-197)

Т.А. Мельник, доц., канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Проблемні аспекти розвитку системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в Україні

В статті характеризується солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в Україні. Досліджуються основні фактори, які впливають на дефіцит Пенсійного фонду України. Обґрунтовуються чинники, які заважають впровадженню накопичувальної системи державного пенсійного страхування. Надаються пропозиції щодо подальшого реформування існуючої солідарної системи та запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

солідарна пенсійна система, державне пенсійне страхування, пенсійне забезпечення, недержавне пенсійне страхування, реформування пенсійної системи, накопичувальне пенсійне страхування

Т.А. Мельник, доц., канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, г. Кропивницький, Україна

Проблемные аспекты развития системы общеобязательного государственного пенсионного страхования в Украине